

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1624. usque ad annum 1627

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118863

§. 14. Mansfeldius in prælio ad pontem Dessaviensem profligatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67369)

Sæc. XVII. Catholici publicis officiis præfeti re-
 A. C. 1626. censebantur, atque inter eos Buching-
 hamus Dux, in quem licet esset Regi
 Cliens in paucis charus, varia accu-
 tionum capita, atque inter ea etiam
 Jacobi I. Regis cædem congeslerat.
 vix alio culpæ argumento, nisi quod
 ejus Mater Religione Catholica fuerat.
 Ea ex causa hi Senatores sectæ hæ-
 fanatismo abrepti, in suo libello sup-
 plici Regem exorabant, ut ea sapien-
 tia, bonitate, & pietate, qua ipsi
 „prævalere scirent, omnia remedia
 „contra Catholicos proposita non moro
 exequi promitteret, sed nulla etiam
 mora effectui daret, cunctaque manus
 quibus Catholici mox nominati essent
 præfeti, eis auferret.

§. XIV.

*Mansfeldius in prælio ad pontem De-
 saviensem profligatus.*

Carafa
comm. de
Germ. Sacra
rest. p. 235.
Brachel.
l. 3. Hist.
Lotich. rer.
Germ. l. 15.
cap. 5.

Transactione illa apud Brunsvigam
 inter Cæsareos & Danos in irritum
 cadente, Christianus Daniæ Rex cum
 Angliæ, & Sueciæ regibus, Baro-
 que & Bethlenio, aliisque, firmato
 fædere arma contra Cæsarem depon-
 parabat, bellumque Catholicis Imp-
 rii Electoribus denuntiabat, edito hæc
 in rem scripto, in quo jam usitata Pro-
 testac-

testantibus Phrasi exposuit, quod bel- Sæc. XVII.
 licus hic apparatus nil nisi pacis Reli- A. C. 1626.
 giosæ, secularisque jurisdictionis exerci-
 tium spectaret, nunquam vero sibi in men-
 tem venisset, Catholicos Principes, Ordinesque infestare aut opprimere. Quantum
 vero externa hæc declaratio ab animi
 sui proposito aliena fuerit, testaban-
 tur inferioris Saxonie Principes Dano
 foederati, qui evulgato diplomate omnes
 suos subditos, si sub Cæsaris aliorumque
 Principum Catholicorum signis militarent,
 indictis severissimis pœnis evocarunt,
 eo quod Catholici exercitium Confessionis
 Augustanæ a fundamentis excindere, ac
 cænobia & Præsulatus Saxonicæ Circulo
 eripere attentarent: simul tamen obtestabantur
 hi Protestantes, quod nil aliud nisi patriæ,
 ac imprimis Religionis agnitæ defensionem
 quærant, & Cæsari quoad res sæculares
 adhuc omnem subjectionem atque obedientiam
 necnon ceteris Electoribus & Principibus
 amicitiam promittant. Ita nempe hi uno
 halitu obedientiam Cæsari promittere, & ejusdem
 jussis refragari didicerant. Verum Tillius
 horum dolos probe cognoscens, opposito
 scripto eisdem exprobat, quod nullus ex
 Augustanæ Confessionis Pastoribus vere
 asserere valeat, a Cæsare ejusque copiis
 illos in rebus ad eorum sectam spectantibus
 toto hujus belli

Sæc. XVII. belli decursu fuisse turbatos: Cæsarem in Saxonie Circulum suos militibus non prius introduxerit, nisi dum manifesta læsionis & periculorum machinationum indicia, spretis ejusdem hortationibus præmicare cœpissent, & que ipsi sub specioso defendendæ libertatis Germanicæ obtentu absolutum dominatum introducere, & pessumtis Imperii legibus Præinlatus, Cæcæbia, & Provincias sibi subjicere moti essent, suoque fœdere cum Batavis, Anglis, proscriptisque Imperiis sibus adversus Cæsarem sancito, Germanicæ libertati & Imperio, cujus indices se jactitant, excidium accersissent. Dein eisdem obtrudebat Tillæ quod falso Augustanæ Confessionis defendendæ scutum opponant, cum Angli, Batavique, quos sibi fœdere pœxerant, hanc sectam tanto in odio haberent, ut nullum illius exercituum quidem inter eorum fines tolerarent, ac ipsimet Luneburgicos Duces, principum Saxonie Circulum, Osnabrugensem Episcopatum, & Goslarie civitate unico ideo, quia a Cæsaris obsequio recedere noluerint, oppressissent. Hæc tætenus utrinque calamo decertatum, tandem vero Daniæ Rex Cæsaris vires ut statuerat, accidere, sectamque eorum morum terroribus propagare, eamque non

Sæc. XVII.
A. C. 1626.

non tam docere, quam cogere inten-
tus, exercitum suum sexaginta milli-
bus validum in tria partiebatur agmi-
na, quorum primum Christianus Hal-
berstadiensis Pseudo - Episcopus rege-
bat, Osnabrugensem, Hildesheimensem
& Mindanum Episcopatus infestare ius-
sus. Alterum ducebat apud Albim flu-
vium Mansfeldius, qui Wallensteinio
ex tota ditione Magdeburgensi detur-
bato in Silesiam irrupere, ac Beth-
lenii suppetiis sese jungere jubebatur.
Tertio demum agmini apud Visurgum
præerat Daniæ Rex: Expeditioni ini-
tium fecerat Mansfeldius, qui inter-
ceptis in itinere Havelberga, & Ser-
vesta urbibus in Silesiam penetrabat,
ac die prima Aprilis Dessaviensem pon-
tem a Cæsareis munitum iterato ag-
gressus, strenue repellebatur: nihilo-
minus explosis sexcentis tormentorum
ictibus ipso Paschatis die hoc muni-
mentum rursus toto impetu oppugna-
vit, ejusdem conatus Joanne Altrin-
gero Tribuno mascula vi retundente.
Hæc cum Wallensteinus intelligeret,
cunctas copias ductore Schlickio Co-
mite ad munimentum contraxit, ac
die vigesima quinta ejusdem Mensis
pontem, ut exercitus sui numerum vi-
resque Mansfeldio celaret, explicatis
tentoriis obtegi jussit. Eadem die Mans-
feldius

Sæc. XVII. feldius cum omnibus copiis pontem ag-
A. C. 1626. greditur, Wallensteinius vero summo
 mane, Mansfeldio nil tale metuente,
 munitionem ponti præstructam egres-
 sus, instructa acie Mansfeldianos ad-
 ritur, eosque pedem referre compellit.
 accurrit cum recenti milite Mansfel-
 dius, turbatos ordines restaurare inter-
 tus: at prævalente Cæsareorum forti-
 tudine hostilis Equitatus unacum Mans-
 feldio in fugam versus pedestres copias
 victori in prædam reliquit; Wallenstei-
 nius ergo hac vincendi occasione stre-
 nue usus, cum omni exercitu in hostem
 invehitur, cæsisque tribus millibus
 ceteros in fugam agit: Capta fuere in-
 pedimenta omnia, belli tormenta ses-
 unacum pedestribus signis triginta qua-
 tuor, & tribus Equitum vexillis, quæ
 Wallensteinius per Baronem Queffra-
 bergium Cæsari obtulit. Ex Mansfel-
 dianis Tribunis cæsi sunt viginti tres,
 captique quamplurimi, quos inter præ-
 cipui erant Verentius, Neuhofius, Col-
 lius, Kniphusius, duoque Proceres Bo-
 hemi Michalovitius & Chudcovallius,
 qui antea Cæsaris partes perfide dele-
 ruerant. Denique Mansfeldius cum
 maxima Equitum parte in Marchionem
 tum Brandenburgicum concessit, adju-
 ctisque sibi Magdeburgensis Admini-
 stratoris, Vinariensis Ducis aliorumque
 copias

copiis populabundus in Silesiam profugit, jam Wallensteinio viribus haud impar. Adeo tum in rebellionem proclives, & in Cæsaris, Catholicorumque oppressionem incensi erant Protestantium animi, ut vix posteritati fidem facere videatur, tot millibus eorum cæsis, majores copias illico esse reparatas, lixis atque calonibus certatim confluentibus ad Mansfeldii signa, qui tamen fractas Palatini res erecturus negotium hoc bellica primum arte direxit, dolo promovit, cruentis consiliis moderatus est, & tandem infami morte expedit.

§. XV.

Christianus Daniæ Rex apud Lutheram a Tilio cæsus.

Parta hac victoria Wallensteinus recuperata Servesta Mansfeldium in Hungariæ Regnum penetrantem insequabatur, Daniæ vero Rex, postquam Georgium Luneburgicum Ducem a rebellium factione ad Cæsaris obsequium transisse compererat, Ernestum Vinarientem Ducem cum valido agmine in Osnabrugensem Episcopatum emisit, qui Widenburgo, Rederado, & Springa urbibus captis, Sanctimonialium cænobiorum, Ecclesiasticorum, civiumque ædes fu-

*Annal. Boic.
Adlzreit.
tom. 3. p. 3.
lib. II.
Lotich, l. c.*

Hist. Eccles. Tom. LVIII. D d ri